

ПРАТ "ВНЗ "МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ"

Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук

Кафедра філософії та суспільних дисциплін

Затверджую:
Директор ІННПСН

ЯНА РАЄВСЬКА

"31" вересня 2026 р.

Схвалено на засіданні кафедри
Філософії та суспільних
дисциплін

Протокол № 1 від 30.08 2026 р.

Завідувач кафедри

Тамара НИЧ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІОЛОГІЯ, МЕДИЧНА СОЦІОЛОГІЯ»**

Спеціальності: 221 Стоматологія

Освітнього рівня: перший (бакалаврський)

Освітньої програми: «Стоматологія»

Київ МАУП 2026

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Нельга Тетяна Олександрівна, кандидат соціологічних наук, доцент,
доцент кафедри філософії та суспільних дисциплін

(підпис)

Викладач:

Нельга Тетяна Олександрівна, кандидат соціологічних наук, доцент,
доцент кафедри філософії та суспільних дисциплін

(підпис)

Силябус розглянуто на засіданні кафедри філософії та суспільних дисциплін

Протокол № 1 від 31.08 2026 р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Соціологія, медична соціологія
Шифр та назва спеціальності	221 Стоматологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити / 90 год. Лекції: 20 год. Семінарські заняття: 14 год. Самостійна робота: 56 год.
Терміни вивчення дисципліни	3 семестр
Вид підсумкового контролю	Залік

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

<i>Нельга Тетяна Олександрівна</i>	
Науковий ступінь	кандидат соціологічних наук
Вчене звання	
Посада	доцент кафедри філософії та суспільних дисциплін
Дисципліни, які викладає НПП	«Соціально-політичні студії», «Академічні студії», «Соціологія та медична соціологія», «Соціологія журналістики»
Напрями наукових досліджень	соціологія сім'ї, соціологія дозвілля, економічна соціологія.
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=OLNJbaMAAAAJ
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	tanielga@ukr.net
Контактний тел.	
Телефон кафедри	71-74
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/imvsn/kafedra-filosofii-ta-suspilnih-disciplin/nelga.html

Анотація курсу. Даний курс є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують загальнокультурний рівень фахівця. Цей курс передбачає розширення кругозору та формування ерудованості для розуміння суспільних відносин, дає можливість аналізувати суспільство як соціокультурну реальність.

Предмет вивчення дисципліни: дисципліна «Соціологія, медична соціологія» приділяє основну увагу таким проблемам, як об'єкт та предмет соціології; місце медичної соціології в структурі соціологічного знання; девіантна поведінка; соціалізація особистості; основні соціальні інститути; вільний час та рекреація як соціальна та медична проблема.

Мета курсу: Розширення уявлень студентів про явища оточуючого світу, глибоке проникнення в їх сутність, формування у них умінь виявити об'єктивні зв'язки та взаємообумовленість соціальних явищ, наділити необхідними знаннями та інструментами, оволодіння та оперування якими є необхідною умовою упевненого перебування у освітній спільноті та професійному середовищі.

Академічна доброчесність: У своїй діяльності з реалізації державної політики у сфері якості освіти дотримуватись зазначених в «Кодексі академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти» основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Завдання навчальної дисципліни:

- ✓ сформувати уявлення про роль і місце академічної доброчесності у науковій і освітній діяльності;
- ✓ озброїти студентів знаннями у галузі загальної соціології та основних соціологічних теорій середнього рівня;
- ✓ сформувати у студентів вміння давати оцінку процесам, що відбуваються у суспільстві;
- ✓ навчити аналізувати сутність суспільних відносин;
- ✓ ознайомити з основними класичними та сучасними соціологічними концепціями;
- ✓ засвоєння студентами основних соціологічних категорій;
- ✓ ознайомлення студентів з можливостями використання знань соціології у майбутній діяльності медичного працівника.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни: Курс «Соціологія та медична соціологія» безпосередньо пов'язаний з дисциплінами: «Філософія», «Соціальна психологія», «Історія», «Педагогіка», покликаний навчити студентів аналізувати суспільні процеси та розуміти сутність соціальних відносин.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність (ІК)	
Загальні компетентності (ЗК)	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та

	закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, оброблення, аналізу та синтезу інформації. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми. Здатність бути критичним і самокритичним.
Програмні результати навчання (ПРН)	Усвідомлювати та керуватись у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	Кількість годин			
		лек.	сем.	сам. роб.	Методи навчання
Змістовний модуль 1. Основи соціології.					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок; опрацювання дискусійних питань); інноваційні методи навчання (компетентнісний, проектно-дослідницький); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні,
Тема 1.	Соціологія як наука.	2	1	5	
Тема 2.	Історія становлення і розвитку соціології.	2	1	5	
Тема 3.	Соціальна структура суспільства.	2	1	5	
Тема 4.	Особистість у системі соціальних зв'язків.	2	1	6	
Тема 5.	Девіантна поведінка.	2	2	6	
Тема 6.	Сім'я як соціальна група і соціальний інститут.	2	2	6	
Модульна робота 1					
Змістовний модуль 2. Медична соціологія.					
Тема 7.	Медична соціологія як галузева соціологічна дисципліна.	2	2	5	
Тема 8.	Алкоголізм та наркоманія як напрями дослідження медичної соціології.	2	2	6	

Тема 9.	Вільний час та рекреація.	2	1	6	самостійні роботи, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест- альтернатива, тест- відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
Тема 10.	Методологія соціологічних досліджень.	2	1	6	
Модульна робота 2.					
Всього:		20	14	56	
Форма контролю: залік					

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, комп'ютерні лабораторії, конференц-зали, бібліотека. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми та методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, умінь використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;

- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- письмові завдання (тестові, контрольні, модульні);
- самостійне опрацювання тем;
- самостійне виконання практичних завдань.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий .

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання та вимоги (критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують):

Поточний контроль												Залік	Загальна Кількість балів
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Модульна робота 1	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Модульна Робота 2	20	100
5		5		5	5	25	5	5	5		20		

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Соціологія, медична соціологія» здійснюється по завершенню курсу на підсумковому контрольному занятті.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума (проста або зважена) балів за змістовими модулями. Залік виставляється за результатами роботи здобувача освіти впродовж усього семестру. Рейтингова оцінка здобувача освіти складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю, заохочувальних балів.

Здобувачі освіти, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, що відповідають змісту навчальної дисципліни, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною програмою навчальної дисципліни.

Здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, які відповідають змісту навчальної дисципліни, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота з кожної теми, відповідно до програми курсу, оцінюється аналогічно до балів, які студент міг би отримати на семінарському занятті.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D		
60-67	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу:

- Здобувач освіти повинен регулярно відвідувати заняття лекційні і семінарські заняття.
- Усі завдання курсу повинні бути виконані та подані своєчасно.
- Порушення термінів без поважних виправдань призводить до зниження оцінки (75% від можливої максимальної кількості балів).
- Отримати додаткові бали за пропущені заняття можна під час виконання завдань для самостійної роботи за консультацією викладача.
- Курс передбачає засвоєння та дотримання принципів академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах.
- Доповіді та презентації мають бути оригінальними та виконаними самостійно, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела.

Рекомендовані джерела інформації

Основна (базова):

1. Горлач Н.Л., Кремень В.М. Соціологія. Підручник. – К: Центр навчальної літератури. 2019.
2. Лапан Т. Д., Химович О. С., Черниш Н. Й. Російсько-українська війна: теорія та практика соціологічного осмислення. український соціум. 2022. № 3 (82). С. 28–51. DOI: 15407/socium2022.03.028.
3. Пилипенко В. Соціальний діалог і трансформаційні зміни в Україні. – К.: Ін-т соціології НАН України, 2018. – 184 с.
4. Підлісний М.М., Шубін В.І. Філософія цінностей: історія і сучасність /М.М. Підлісний, В.І. Шубін. – Дніпро: Дніпроп. держ. унів. Внутр. справ, Ліра ЛТД, 2017. –200 с.
5. Підлісний М.М. Аксиологія. Вибрані етюди: монографія/ М.М. Підлісний, В.І. Шубін. – Дніпро: ЛІРА, 2019. – 204 с.
6. Стан сучасного українського суспільства: цивілізаційний вимір: зб. Наук.Пр.. / О.Г. Злобіна, Н.В. Костенко та ін. К.: Ін-т соціології НАН України, 2017. – 198 с.
7. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року: проєкт – 2017. - К.: Ін-т демографії та Соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. – 110с.

Додаткова:

1. Методологія і методи соціологічних досліджень в Україні: історія та сучасні проблеми. До 70-річчя В. Паніотто за наук. Ред.. В.С. Бакірова, Є.І. Головахи. – К.: Ін-т соціології НАН України, 2017. – 208 с
2. Болтівець С. Молодь як об'єкт ювенологічних досліджень.- // психологія і суспільство. –2018. - №4. – с. 94-106
3. Гусак, Н., Чернобровкіна, В., Чернобровкін, В. та ін. (2017). Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій: підхід резилієнс: навч.-метод. посіб. Київ: НаУКМА.
4. Кухарчук, Д. В. Соціологія: підручник і практикум для прикладного бакалаврату / Д. В. Кухарчук. - М., 2016. 5. Гончарук-Чолач Т. В., Джугла Н.В. Політична соціологія: навчальний посібник / За ред. Гончарук-Чолач Т.В. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр «Економічна думка ТНЕУ», 2018.-250 с.
5. Докаш В.І., Туленков М.В. Моделювання та прогнозування соціальних процесів: навчальний посібник / за заг. ред. М.В. Туленкова.- Чернівці: Чернівецький національний університет ім.Юрія Федьковича, 2018. –269 с.